

به بیری جه وان و مروقی پیر

(به گورهی چیروکیکی پیشینیان)
نه قاش: به هرامی خائف.

به بری جه وان و مروقی پیر

(به گویره ی چبرو کیکی پیشینان)

وه رگیر: عوسمانی نه حمه دی.

نه قاش: به هرامی خائف.

مه کوئی راهینانی هوش ویری منالان و لاوان

تاران: شه قامی ئوستاد موقه هدری - شه قامی فهجر - ژوماره ی ۳۷

چاپی یه که م نابانی ۱۳۶۲

تیراژ: ۵۰۰۰ نسخه

هه موو مافیکی هی مه کوئی بارهینانه.

ته له فون ۸۲۶۳۲۸

به ناوی خوا

به برینکی پیرو به سالآچوو له دار ستانیکدا نه ژیا روژی تی گه یشته که وا کاتی مه رگی خه ریکه
نیژیک نه بیته وه، بانگی له کوژه جه وانه که ی کرد. نه ویش هاته لای به بری پیر وتی: کوژم! ده زانی له م
جیهانه پان و به رینه دا کام گیان له بهر خیوی گه وره ترین نر که یه؟
به بری جه وان وتی: به لی دیاره، به بر. به بری پیر وتی ئافه ره م کوژم ده ی ئیسته بلی بزانه نینوکی کامه
حه یوان له هه موان تیژتزه؟

به بری جه وان وه لآمی دایه وه «نینۆکی به بر». به بری پیر وتی: راسته، ئیسته بلی بزانه کامه جه یوان له هه موان توندوتول، گورج و گول تره؟ به بری جه وان وتی: «دیسانیسه وه به بر» به بری پیر وتی باره قه لآ کورم! یتیم خۆشه به دوا پرسیاریشم باش وه لآم بده یه وه. بلی بزانه کامه جه یوان له هه موان به هیتره؟

به بری جه وان له حالیکدا له قاقای پی که نینی دابوو له ناخی دلّه وه نرکه یه کی کرد وتی: «چۆن نازانی بابه؟ له هه مو به هیتره وه که سه یه خیوی به رزترین نرکه یه، نینۆکی له هه موان تیتره. له هه موان گورج و گول تره جا وه ها که سی بیجگه له به برکی بی باشه؟ بیجگه له من؟ من به هیترین گیان له به بری سه رزه و ینم. به بری پیر که له گیانه لآ دابوو به ئه سته م هاته گفت وتی: ئای... سه رده میکیش بوو من وام بیر ته کرده وه. به لآم پاشان بۆم ده رکه وت که به هیترین گیان له به بری دونیا من نیم. ئاده میزاده به بری جه وان ملیکی لی ی بادا، یانی نه ی سه لماندوه. به لآم پیره باوک نارامی کرده وه. وتی: «مه شله ژێ کوڤم! باش گووی ژاگره نه مه وی بۆت وه سیهت بکه م.

به بری جه وان گوئی قوت کرده وه بو بیستنی وه سیه تی بابی . به بری پیر نیوچاوانی گرژکردو هاته
گفت وتی: کورم له ئاده میزاد بترسه نه که ویه توخنی و تابوت ده کری خوتی لی دوورخه وه و خه یالی
شه زگه لی نه که ویته سهرت . ئاده میزاد گه لی له به بر به هیتره . ئاده میزاد گیان له به ری حه ره به هیزی
سه رزه وینه به بری پیر نه وه ی وت وهات به لادا و مرد .

به بری جه وان لاشه ی باوکی هه ر له وی به جی هیشت و چوو . بیری له قسه کانی باوکی نه کرده وه
به دم ریگاوه له بهر خوویه وه نه ی وت : نه م ئاده میزاده داخوم چون گیاندار ی بی ؟ نه بی زور تر سینهر
بی نه بی نه عره ته ی دلی پیاو داخا . نه عره ته ی له بهر به سام تر بی چنگورک و نیوکی نه بی تیژو به هیزی بی ،
تیژتر له په نجه ی به بر . بریا دم دی . خوژگه له دوور یشه وه بووه چاوم پی ی نه که وت نه بی شوین پی ی
هه ل گرم بزانه له کام لووتکه ، له کام دوول له کام نه شکه وت نه ری ، بی گومان وه کوو کیوایه قورس و قول وه کو
با توند و به ته وژم پاوه کو هه وره تر یشقه به گرمه و به سامه هه رچی هه یه نه بی بیدوزمه وه . من په یدای
نه که م . لای که می با چاوم پی بکه وی له دوور یشه وه بووه باچاویکی لی بکه م .

به بری جه وان به و بر یاره وه که وته ری به م وتوویره وه کتوو پز له گه ل حه یوانیکی زلی ره ش دا هه ل ته قا
که خه ریک بوو نه له وه ری به بری جه وان له دلی خویدا وتی «نه بی خوی بی ، سه رنه انجام دوزیمه وه»
که باش سه بری کرد .

نینۆکی تیژی له په نجه ی دا به دی نه کرد. له گه ل نه وه شا له به ر خو یه وه وتی : نه بی بچمه پیشه وه و ، بپرسم تاتی ی بگه م ؛ چارم ناچاره به بری جه وان زاتی نه کرد نزیکی ئه م گیان له به ره نه ناسراوه بکه و یته وه بو یه له دووره وه هاواری کرد. ئه های زه لام بللی بزنام تو ئاده میزادی ؟ جه یوان سه ری هه ل هینا و خاو خاو تسی ی نواری وتی : ئاده میزاد چی یه ؟ من گا کیویم .

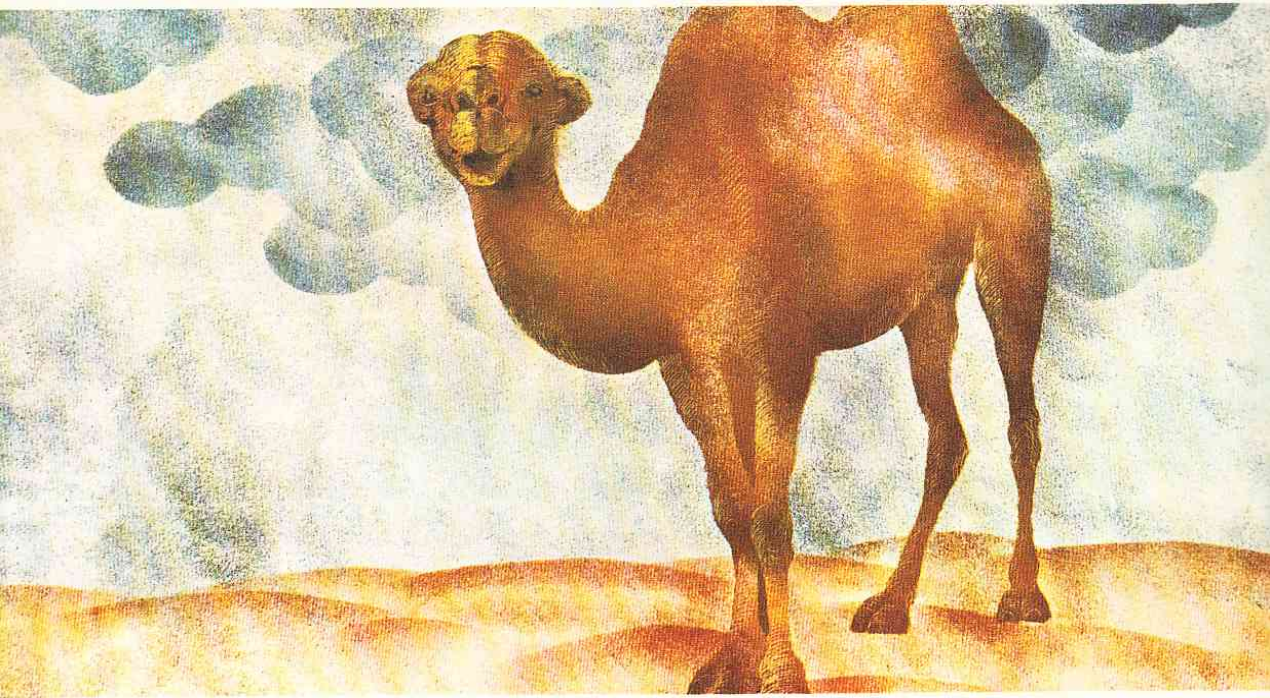
به بری جه وان نه ختی وره ی هاته وه به به راو له گا کیوی یه که نزیک بوه وه و ، پرسى : تو تائیسته بوت هه ل که وتووو چاوت به ئاده میزاد بکه وی ؟ گا کیوی له حالیکدا خه ریکی کاو یژ بوو وتی : به لی نه ته نیا جاری چه ندجار ! ئاده میزادم دیوه .

به بری جه وان وتی : ده ی که وایه تکات لی نه که م پیتم بللی بزنام چو ن گیان له به ری که ؟ نه عره ته ی ترسیته ره ؟ نینۆکه کانی تیژن ؟ گا کیوی وتی : وژینه ئه که ی ؟ ئاده میزاد نه عره ته ی کوانی ؟ نینۆکی له کوئی هه یه ؟ به بری جه وان وتی : دیاره من باشم گوئی لی ی نه بووه بی گومان به شان و باهو یه و ، ده ستی زو ر ئه ستوره .

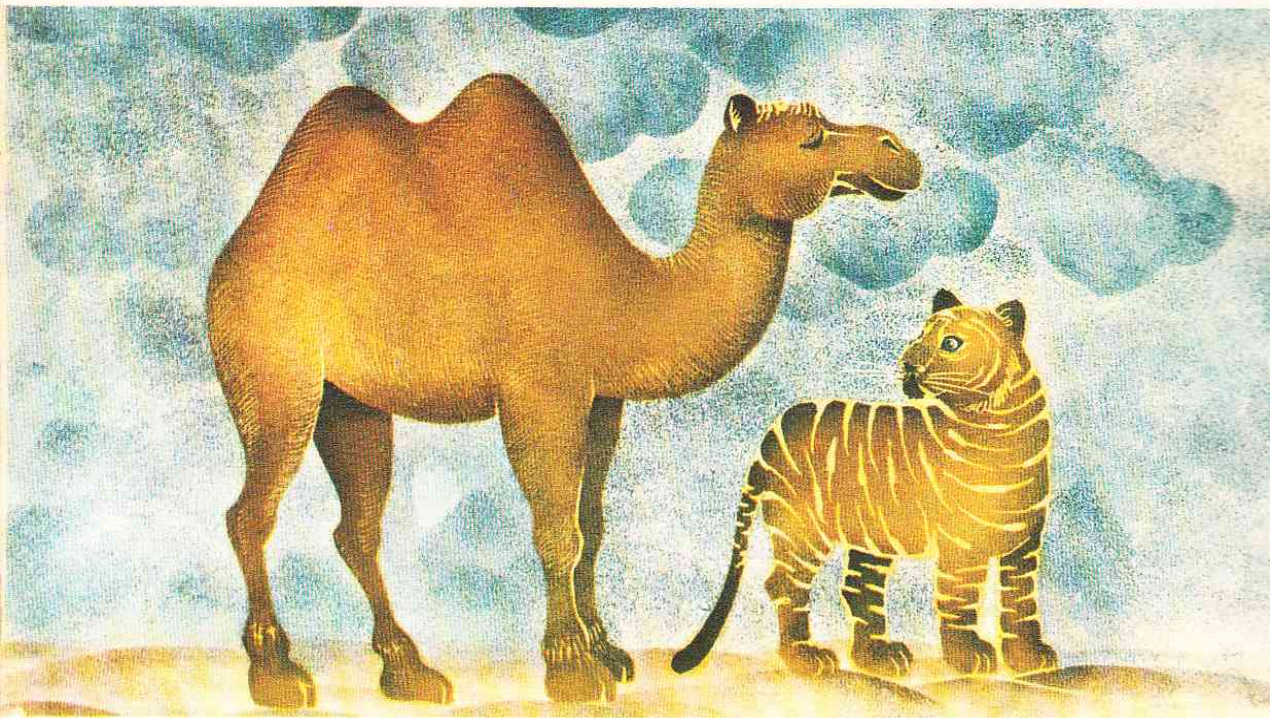
گاکیوی دەستی بە پێی کە نین کرد وتی: تۆچەن ساو یلکە ی! دەستی ئادە میزاد وە کوو گوژدی ماسی نە رمە .
لە سەر و تە شکیشا گە ورە نیە . فووی لێ ی بکە ی با ئە ی بات . بە بری جە وان وتی : نە بابە توبە هە لە چوو یی
تۆ کە ئە وە نە دە ی باوکی من شارە زانیت بە بری جە وان ئیتر گوێ بۆ قسە کانێ گاکیوی را نە گرت . ملی
رینگای گرت و چوو ، گاکیویش دەستی کردە وە لە وەر ، بە بری جە وان بۆ دۆزینە وە ی ئادە میزاد کە و تە
رێ ئە وە نە دە چوو ، چوو و ، تالە دارستان دە رچوو ، و گە یشتە بیابان ، دە شتیکی چۆل و قاقز کە بیجگە لە دزو و
شتیکی تری لێ نە ژ و ابوو .

لە و بیابانە دا . لە ژێر هە تاوی داخ و سووتینە را لە گە ل گیان لە بە ریکا هە ل تە قا کە دە ست و پێ یە کی
دژێر و بالایە کی بە رزی هە بوو ، لە شی بە خوری یە کی قاوہ یی دا پۆشرا بوو بە بری جە وان لە بە ر خۆ یە وە
وتی : زۆر سە یرە ئە مە بۆ بە م گە رمایە دا جلی پە شمینە ی لە بە ر کردوہ ؟ ئە گونجی سە ردۆچ بێ ! لێ گە ژێ ،
دوا جار دە ر ئە کە وێ . جا رووی کردە حە یوانە بالآ بە رزە کە و ، وتی : سە یرکە بزانی تۆ ئادە میزادی ؟
حە یوانە بالآ بە رزە کە وتی : چێ ئە لێی کابرا ؟ من چیم لە ئادە میزاد ئە کا ؟ بە بری جە وان وتی : دە ی بلێ
بزانی تۆ ئادە میزاد ت دیوہ ؟ حە یوانی بالآ بە رزوتی : من ئادە میزاد م نە دیبی ؟

ده مئی سآله سواری كوٲم ئه بئى و، شه و روژ كارى

بوئ ئه كه م و بارى بوئ به م به برى جه وان وتى: كه وا بوو ئاده ميزاد له توژه به لاح تره بوئيه تومووى له به ر
ئه ر ئسى؟ به رزه جه يوان سه ر ئكى باداو وتى: نه بابه زوريش چكوله يه ته نانه ت بوئ وهى بتوانئ سوآرم بئى
يوخم ده دا. به برى جه وان وتى: بئى گومان پئستى ئه ستوره؟ به رزه جه يوان وتى: تائه و جيگايه من ده زانم
پئستى زور ناسك و نه رمه. ئه و جابه دم پئ كه نينه وه دريژه ي به قسه دا وه وتى: بزوانا كه ي ئه گه ر بئيم
له تاوى ميشووله يى تا به يانى خه وى لئى شووم ئه بئى. به برى جه وان وتى: چوئن شتى وا ئه بئى؟ كه وا بوو
بابم راستى پئى نه وتووم! ئه گونجئ قه ت ئاده ميزادى نه ديبيئ! يا دروئى له گه لم كردوه؟ به لام نه شتى
وا نابئ بابم دروژن نه بوو، ئه بئى هه رجوړم كردوه ئاده ميزادم چاو پئ بكه وئ و بيكه مه پاروويه ك.
به برى جه وان وتى: ده ي بئئى بزآنم ناوى توچى يه؟ جه يوان وتى ناوم: وشتره.

به بری جه وان بیابانی به جی هیشت و رووی کرده میشه یه ک، کتوو پَرده نگی کی بهر گوی که وت،
راوه ستاو له خوی پرسی : نه مه ده نگی ئاده میزاده ؟ جا به شوین ئه م بیرو زایه دا به ئه سپایی خزایه نیو
میشه که و چوو به ره و ده نگه که به جوړ یکی وه ها که س نه ی بینی .

به بری جه وان گه ره کی بوو خپوهی ده نکه که بخافلینی . له توئی داره کانه وه به ئه سپایی چوو ، چوو تا
له نیو دزو وه کاندا چاوی که وته گیانه وه ریکی کورته بالای کومه وه بوو : پیره پیاو یکی دارشکین بوو .

به بری جه وان وتی : به خوا سهیره هه ر ئه مه م نه دیبوونه پیستی زرب و ئه ستووری هه یه و
نه چنگوژکی تیژه و به هیژ . سهیر که چهن داماوه پی ناکرئی به ددان دزو وه هل قهنئی به بری جه وان له پَر
قه لمبازیکی برد وله پیش کابرای دارشکین دا قوت بوه وه ، وه وتی : ئه های ! کابرا گوی راگره ! من تائیسته
گیانه وه ری سهیری وه کوو توّم نه دیوه چون تائیسته گورگ و ورچ نه یان خوارد وی ؟ پیّم وایه توّمیلووره ی ؟
پیره له حه یه تان تر بوو وه به پرته پرت وتی : نه... نه من میلووره نیم . به بر وتی : نه کا ژیروو بی ؟ پیره وتی :
نه ژیرووش نیم کاکی به بر .

به بروتی ئە ی کچی ؟ مه زووکی ؟ پیره وتی : نا ئاده میزادم .

به بری جه وان چاوی په ژیه ته وقه سه ری نه وه نده ی پی ی سه یر بوو پرسی : ئاده میزاد ؟ که وابوو تو
ئاده میزادی ؟ تو که به رگی یه ک په نجه م ناگری . چون باو کم نه وه نده لیت نه ترسا ؟ به زاستی سه یره .
دارشکین وتی : وادیاره بابت نه خوش بووه که له ئاده میزاد ترساوه . به بری جه وان وتی راست نه لیبی
له گیانه لادا بوو نه و قسانه ی کرد باشم له بیره .

پیره وتی : به لئی ده زانم نه گه ر نه و له سه ر خوو به گور بایا تو ی له ئاده میزاد نه ده ترساند ، تو به یه ک په نجه
ده توانی شورم که یه وه بوئه و دونیا .

به بری جه وان وتی : جا هر واشم خه یاله چونکو نه مه چه ن شه وو ، چه ن روژه نیوی توخه وی
لیم ورو وژاندوه ئیسته نه مه وی خووم له و په ریشانی یه رزگار که م . جا که وابوو چیت وه سیه ته بلی .
پیره پیاوی دارشکین به له سه رخویی وتی : راستی یه که ی منیش له و ژیا نه وه ژه ز بووم . عومری خوشم
کردوه ، نه مزو بی یام سبه ی ده مرم یا نه بمه خوراکی درنده یه کی نه م دارستانه جا چی له وه باشتره له ژیر
ددانی تو دا که مه حکمه و جوانه له ت له ت کریم به لام پیش مردن وه سیه تیکم هه یه .

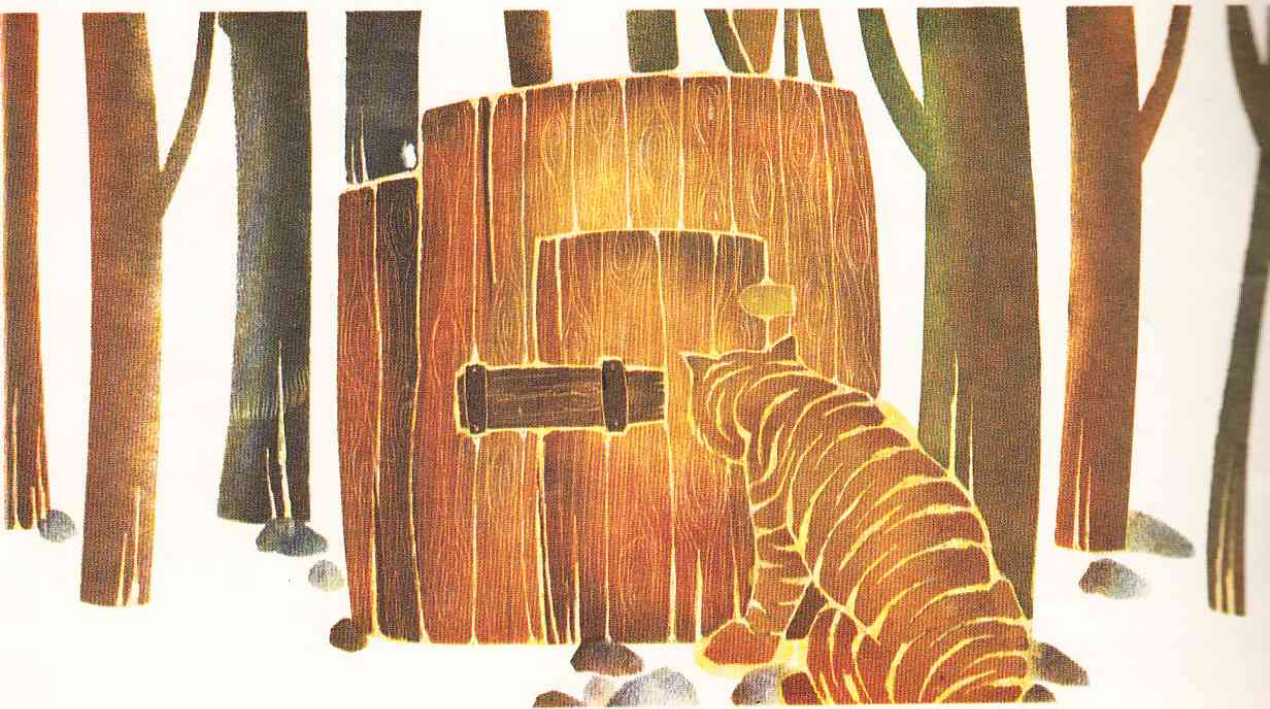

به بری جه وان وتی : بلی گویم لیته .

پیره پیاو وتی : من منالیکم نیه شتیکی بۆبه جی بهیلم . ژنیشم نیه ، که س و کار یکیشم له و دنیا یه دا نیه هر خۆم و خۆم ؛ جاپیم خۆشه هر چیم هه یه بۆتۆبی وهره تا پیشانت دهم .

به بری جه وان وتی : خراپ نیه نه گونجی به که لکی من بی . پیره دار شکینه که وتی : پیت خوش بی له پیشا هیلانه که م پیشانت نه دهم به بری جه وان بو نه وهی کابرا بترسینی وه بیهینی ته دله خور په ، نرکه یه کی کرد و وتی : ده خیرا که زو و به پیشانم ده برسیمه .

پیره پیاو وتی : باشه . باشه به سه ر چاوهر ریسته پیره پیاو و ، به بری جه وان به ره و که و یله که ی که وتنه ری که گه یشتنه نیز یکی که و یله که وتی : هه بو ، نه بووی من هه ره مه یه جه نابی به بر !
به بری جه وان به ده وری که و یله که دا سوور یکی خوارد و وتی : ده ی نه مه به که لکی چی دی ؟

بۆچیت دروست کردوه؟ پیری دارشکین وتی: نازانی چه ن خوشه تی ی دا بخه ویته وه کاتی ده چمه نیوی دوورم له به فرو، باران، له هه تاو، بۆخۆم پشووی تی ی دانه دهم.

به بری جه وان سه ژیکي باداو، وتی: خراب نی یه، پاش نه وه ی توّم خوارد تی ی دا ژانه کشیم و، سه رخه ویکي بو نه شکینم پیره پیاوه که وتی: به لام خرابی نه وه یه تو نازانی چون که لکی لی وه رگری ده زانی؟ بو وینه ده زانی چون ده رکه که ی هه ل گری؟ یا دای خه ی؟ به بر وتی: بی بزه وه... گوزج به پیشانم ده بزنام. پیره پیاو وتی: به و مه رجه ی ماندوونه بی و تووره نه بی. به بر وتی: پیّت وایه من منالم؟ پیره پیاو وتی: زۆر باشه که وابوو سه یرکه... وه چووده نیو که و یله که وه ده رکه ی له سه ر خودا خست وه له کونی کلپله که وه بانگی کرد جائیسته تا قی که وه بزانه ده توانی ده رکه که بکه یه وه؟ به بری جه وان په نجه نه ستووره کانی خسته سه ر ده رگا که و پالیکی پیوه نا.

ده رکه مه حکهم داخرا بوو، ونه کرایه وه پیره له درزی ده رکه که وه نواری یه به بره که و وتی: ده بیی

چه نده قایم وئه ستوره که لیره بم له نه مان دام و ، له که س ناترسم ، ته نانه ت له توش . به بری جه وان وتی :
که وا بوو ئیتر ناته وی وه ده رکه وی نه ؟

پیره ، دایه قاقای پی که نین و وتی : نه گیانه من له و پیاوانه نیم ، درؤزن بم من له سه ر به لینه که ی خووم
ماوم هه ر ئیسته ش دیمه دهره وه . نه مه ی وت و له که و ئله که وه دهرکه وت .

به بره که له به ر خوویه وه وتی : به راستی ئاده میزاد گیانه وه ژیکی که وجه نه وده یتوانی ده رکه م له سه ر
هه ل نه گری و ، خووی رزگارکات ... به لام باش نه ی فامی .

پیره وتی : تو پیته خوش نیه سه یژیکی نیو که و ئله که بکه ی ؟ بو چی نه ... زورم پی خوشه به بری
جه وان نه وه ی وت و فزکه ی کرده ژووره وه .

وه پیره ش گوزجی ده رکه ی له سه ر داخست و باش قایمی کرد ، وه ئارام و له سه ر خوچوو به شوین
کاره که ی دا کوئه داره که ی خسته سه ر پشت و به ره و مال که رایه وه .

مه کوی راهینانی هوش و بیری منال و رولان، بسو هه رقوناعی له ته مه ن، کتیپ له چاپ نه دا:

قوناعی نه لف: نه وانه ی هیشتانه چونه ته فیرگه

قوناعی ب: نه وانه ی له پولی یه که م تا سیهه می سه ره تایی ده خوینن

قوناعی ج: نه وانه ی له پولی چوار و پینجی سه ره تایی ده خوینن

قوناعی د: نه وانه ی له فیرگه ی ناوه نجی دان

قوناعی ه: بوخوینده واراننی پله ی بالاترله ناوه نجی

مه کوی راهینانی هوش و بیری منال و رولان